



“ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΩΝ,,

[Ἐπιστολὴ πρὸς Κυρίαν]

Ἐρατεινὴ μου κυρία Ρ***

Εἰς Κων/νιν

ΕΠΙΜΕΝΕΤΕ, σώνει καὶ καλά, νὰ σὰς περιγράψω κάποτε τὰς προόδους τοῦ ὡραίου φύλου τῶν Ἀθηνῶν.

Μὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τῆς Κομποστέλλης, μὲ συγκινεῖ μέχρι δακρύων τὸ συναδελφικὸν σας αὐτὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀθηναϊκὸν ποδόγυρον. Καὶ ἡ φιλοσοφικὴ σας ἀπάθεια πρὸ πάντων. Τί τὰ θέλετε; χρειάζεται πολὺς ἡρωϊσμὸς διὰ μίαν κυρίαν ὥστε νὰ ἀκούη, ἄνευ λιποθυμιῶν καὶ νεύρων, τὰ προτερήματα τῆς ἄλλης. Δὲν ἤξεύρω ἂν ἔτυχε νὰ σκεφθῆτε ὅτι διὰ τὴν γυναῖκα τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε ὀχληρότερον ἀπὸ τὸ κάλλος τῆς ἀντικρυνῆς της. Σεῖς βέβαια ἀποτελεῖτε ἐξαίρεσιν. Ποῖος τολμᾷ νὰ τὸ ἀρνηθῇ — ἐνώπιόν σας τοῦλάχιστον; Ἀλλως τε κάθε κυρία, μετὰ τῆς ὁποίας ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ κακογλωσσουμέν τὰς ἄλλας — τὰς ἀπούσας — αὐτοδικαίως ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος...

Δὲν θὰ ζηλοτυπήσετε λοιπὸν ἂν σὰς εἴπω, ὅτι τὸ ὡραῖον ἐδῶ φύλον, μεθ' ὅλον τὸ κουκλοσιδὲς τακουνάκι τοῦ γυναικείου σκαρπινιοῦ, κάμνει μεγάλα πηδήματα εἰς τὸν πολιτισμὸν. Τὸν διασκελίζει μάλιστα, ἂν ἀγαπάτε. Ἀρκεῖ νὰ μάθετε ὅτι ἔδρυσαν καὶ ἄλλον σύλλογον κατ' αὐτάς: τὸν «Καλλιτεχνικὸν Σύλλογον Κυριῶν». Οἱ γυναικεῖοι σύλλογοι, κυρία μου, αὐξάνουν ἐδῶ ὅλον ἐν καὶ πληθύνουν περισσότερο ἀπὸ τὰ ἔκθετα τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Καὶ διατί ὅχι; Αἱ κυρίαι πρὸ πάντων ἔχουν τὸ συνταγματικὸν δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι. Ὅταν δὲν εὐκαιροῦν νὰ συνέρχωνται εἰς γάμου κοινωνίαν,

συνέρχονται εἰς συνελεύσεις ἐναντίον τοῦ γάμου. Μὴ λησμονήτε τὸν περίφημον ἐκείνον «Σύλλογον τῆς Ἀγαμίας», τὸν ὁποῖον πρό τινων ἐτῶν μερικαὶ προοδευτικαὶ Ἀτθίδες, δεσποινίδες καὶ μὴ, διέπραξαν, ἀπρομελετήτως ἴσως καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ἀν ὄχι καὶ σωματικῆς ὁρμῆς. Καὶ χάριν βέβαια ὑφίστης κοινωνικῆς ἀνάγκης καὶ δι' ἑλλειψιν... γαμβρῶν, ὑποθέτω. Αὐτὸ ἦτο ὄχι πλέον ἀπλοῦν ἄλμα. ἀλλὰ salto mortale πρὸς τὴν πρόοδον! Δὲν ἠξεύρω ποῖα ὑπῆρξεν ἔκτοτε ἡ δρᾶσις — ἡ μᾶλλον ἡ ἀδράνεια, φυσικὰ — τοῦ εὐγενοῦς τούτου σωματείου. Δὲν ἀμφιδάλλω ὁμως ὅτι τὰ σεβαστὰ μέλη, θέλοντα καὶ μὴ, θὰ ἔμειναν πιστὰ εἰς τὸ καταστατικὸν καὶ... τὸ ράφι τοῦ Συλλόγου. Ὑπῆρχε, θαρρῶ, καὶ κάποια ἄλλη γυναικεῖα λέσχη — ἡ «Λέσχη τῶν χειραφετημένων», τῆς ὁποίας ὁ ἱερός σκοπὸς ἦτο νὰ ἀνυψώσουν τὴν θέσιν, τὰ δικαιώματα, τὸ πνεῦμα καὶ πρὸ πάντων τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς βράχως τῶν ἀνδρῶν. Πιστεύω νὰ τὸ κατῴρθωσαν αἰσίως, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸ παρήγορον φαινόμενον ὅτι αἱ μὲν κυραὶ δικαιοῦνται νὰ καταγίνονται εἰς τὴν θύραθεν, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, νὰ ἐμπορτίζουσι δηλαδὴ ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας, οἱ δὲ σύζυγοι περιορίζονται βαθμηδὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ εἰπωμεν τῶν Ἑσωτερικῶν, φρουροῦντες τοῦτέστι τὰ λίκνα τῶν μωρῶν, τὴν Μαροῦλαν, τὰς μαγειρικὰς χύτρας καὶ τοὺς ρευματισμούς των.



Ἀσκήσεις εἰς τὴν ζωγραφικὴν.

Τώρα, μὲ τὸν νέον «Καλλιτεχνικὸν Σύλλογον» μαντεύετε, κυρία μου, πόσα σπουδαῖα καλλιτεχνικὰ ζητήματα θὰ λύονται ἀμοιβαίως, δσάκις ἐννοεῖται δὲν λύονται ἀμοιβαίως αἱ ῥίνες ἢ οἱ στηθόδεσμοι κατὰ τὴν θέρμην τῆς συζητήσεως. Καὶ πολὺ σωστά. Σεῖς, τὸ ὥρατον φῦλον, εἰσθε πολὺ ἀρμοδιώτεροι ἀπὸ ἡμᾶς — τὸ ἄσχημον, διὰ τὰ καλλιτεχνικὰ πράγματα. Πρῶτον, διότι καταγίνεσθε ὁρμεμφύτως εἰς τὴν ζωγραφικὴν, τὴν ἀγαλματοποιάν, τὴν πυρογραφίαν, τὴν διακοσμητικὴν, τὴν ἐπιχριστικὴν, τὴν ξοανοποιάν. Ἐπειτα ἔχετε ἔμφυτον τὸ τάλαντον νὰ αὐτοσχεδιάζεσθε εἰς ἀπρόοπτα καλλιτεχνήματα, νὰ διαγράφετε ἐπάνω σας καμπύλας γραμμάς καὶ ὥραϊα χρώματα. Ἐχετε ἢ καθε μίᾳ τὸ atelier σας, τὸν καθρέπτην σας, τὰς πυξίδας σας, τὰ κραγιόνα σας, τὰ πινέλα σας, τὰ ἐλιξήριά σας, ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς ὥραιότητος. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ συσσωματωθῶν αἱ κυραὶ εἰς Σύλλογον, ὥστε διὰ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῶν ἀμοιβαίων ἐκμυστηρεύσεων νὰ προαχθῇ ἡ τέχνη; Σήμερον ἡ βαφικὴ προοδεύει.

ή χημεία κάμνει εκπλήξεις. Νέοι κανόνες προοπτικής, νέαι μέθοδοι ρετουσαρίσματος, νέα ὄργανα σιδηρώματος. "Όλα αὐτὰ τὰ ἀπόκρυφα μόνον διὰ τῆς συζητήσεως θὰ συλλαμβάνονται. "Εξαφνα, ποία συσκευή δίδει γλυκύτερον ξανθὸν χρῶμα εἰς τὴν κόμην, τὴν πρόσθετον ἢ μὴ: τὸ ὀξυζενέ ἢ τὸ ρευστόν τῆς Madame Allen καὶ ἡ βαφή τοῦ Οὐίντσορ; "Η λ. χ. τί συντελεῖ καλλίτερον εἰς τὴν σφριγηλὴν ἐξόγκωσιν τοῦ στήθους καὶ τῶν κνημῶν καὶ τῶν λαγόνων; τὸ βαμβάκι, τὸ καουτσούκ ἢ τὸ πέλωμα; Βλέπετε λοιπόν, κυρία μου, πόσα σπουδαῖα θέματα ἔχει νὰ μελετήσῃ ὁ Σύλλογος.



Καλλιτεχνικὴ κόμμωσις. Ἀφήνω ὅτι διὰ τῆς συζητήσεως γυμνάζουν αἱ κυρίαὶ καὶ τὴν γλῶσσαν των ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης, ἐπὶ τὸ οἰκογενειακώτερον.

Χίλια δυὸ ζητήματα θὰ ἔχουν νὰ θέσουν ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἢ — κυριολεκτικώτερον — ἐπὶ... τῆς πετσέτας, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε μὲ τόσῃν αὐτοδίδακτον χάριν καὶ ἀδρότητα ξεδιπλώνετε σεῖς αἱ κυρίαί, ὅταν καὶ ὅπου συναντηθῇτε ἔστω καὶ δύο μόνον. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ θέματα τοῦ «Καλλιτεχνικοῦ Συλλόγου» θὰ εἶνε πολλὰ καὶ αἱ γλῶσσαι περισσότεραι, θὰ χρειασθῇ νομίζω — τὸ προβλέπετε δὰ καὶ σεῖς, ὅχι πλέον ἀπλῇ πετσέτα, ἀλλὰ τραπεζομάνδηλον ὁλόκληρον, ὥστε νὰ κόβουν πλέον καὶ νὰ βάζουν ἐλεύθερα διὰ νὰ μὴ ξεχνοῦν τὴν τέχνην των...

* *



Καλλιτεχνικὴ στρογγυλοποίησις κνημῶν καὶ λαγόνων.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἡθοπλαστικὸς σκοπὸς τοῦ Συλλόγου εἶνε ὅχι ὀλιγώτερον σοδαρὸς. Τὸ καταστατικὸν θὰ ἀναγράφῃ βέβαια ἐκ τῶν πρώτων τὴν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν μελῶν. Δὲν πιστεύω νὰ ἐννοῇ τὴν σύσφιγξιν τῶν κορσέδων ἢ τῶν γρόνθων καὶ τῶν ὀδόντων κατὰ τὴν ὀξύτητα τῶν συζητήσεων. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀμφιδάλλετε, κυρία μου, ὅτι θὰ ἐλήφθῃ ἡ σοφὴ πρόνοια καὶ χειρουργικοῦ διαμερίσματος καὶ προχείρου φαρμακαπο-

θήκης; Μολονότι, τὸ κατὰστημα τοῦ Συλλόγου εὐρίσκεται ἀγαθῇ τύχῃ πλησίον... τοῦ Σταθμοῦ τῶν Πρώτων Βοηθειῶν. Ὅπωςδὴποτε κάποιος ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ θὰ προβλέπη χωρὶς ἄλλο καὶ διὰ τὰς... ἐξαρθρώσεις τῶν μελῶν, ἀπαγορεύον βέβαια νὰ λαμβάνουν

μέρος εις τὴν συζήτησιν οἱ ὄνυχες καὶ τὰ ὀμβρελίνα τῶν κυριῶν, ὁπότε ἡ σεβαστὴ Πρόεδρος θὰ ἀναγκάζεται, χάριν τῆς τάξεως, νὰ μεταχειρίζεται ὄχι μόνον τὸν κώδωνα ἀλλὰ καὶ φιαλίδια αἰθέρος καὶ ἀμμωνίας...

Ἀλλὰ, μὲ συγχωρεῖτε· πρέπει νὰ σᾶς εἴπω, κυρία μου, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκόμη πρόεδρος καὶ μάλιστα σεβαστή! Ἡ ὀξυδερκεῖά σας θὰ ἐμάντευσε τὸν λόγον. Προκειμένου νὰ δοθῇ ἡ ἔδρα, κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν ἀδρὰν συνήθειαν, εἰς τὸ πρεσβύτερον τῶν μελῶν, ὅλοι ἐσπευσαν νὰ.... ἀποποιηθοῦν τὴν τιμὴν τῆς προεδρίας, λίαν μετριοφρόνως! Ἐπιθυρήσθη μάλιστα — μολονότι αἱ συνεδριάσεις διεξάγονται μυστικαὶ καὶ ἐν ἀπολύτῳ, ἢ μάλλον ἐν ἀτυλῳ ἡ γυναικεῖα ἐχεμυθεῖα — ἐπιθυρήσθη ἐν τούτοις, ὅτι ἡ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς

Προέδρου πρώτη συνεδρίασις διεδραματίσθη ἀναίμακτος μὲν ἀλλ' ἀρκετὰ θυελλώδης. Ὅλοι ἀπεποιήθησαν τὴν προεδρικὴν ἔδραν. Ἡ καθὲς μία ἐπροθυμοποιήθη νὰ τὴν προσφέρῃ — ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ νὰ τὴν καταφέρῃ κατὰ τῶν λοιπῶν, καθὼς ξυλίνην ἄλλως τε. Μόνον τὴν θέσιν τῆς γραμματέως, ἣτις δίδεται, ὥς γνωστόν, εἰς τὸ νεώτερον τῶν μελῶν, καὶ ἡ ὁποία ἔχει μὲν πολλὰ βάρη καὶ ἐνοχλήσεις ἀλλ' ὄχι καὶ ἀξιώσεις πρεσβείων, ὅλοι ἀλληλοδιαδόχως εἶχον τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὸ κουράγιον νὰ τὴν διεκδικήσουν. Ἐννοεῖτε ποῶς πεισματώδης ἀγὼν φιλοφροσύνης θὰ διεξήγετο, ἂν τὸ ζήτημα δὲν ἐλύετο ἐγκαίρως — πρὶν δηλαδὴ λυθοῦν οἱ ἄδριοι ῥώθωνες — διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ νὰ γραμματεύουν ὅλοι ἀλληλοδιαδόχως κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν. Φαντασθῆτε τὴν ἀσθματικὴν ἀνυπομονησίαν τῆς φίλης σας κυρίας Ψιττακίδου, τῆς ὁποίας τὸ Ψ τοῦ ἐπωνύμου τῆς εὐρίσκεται κακῇ μοίρᾳ εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ ἀλφαβήτου!...



Ἀποποιουμένη μετριοφρόνως τὴν τιμὴν τῆς προεδρίας.



Προθύμως δεχομένη τὴν θέσιν τῆς Γραμματέως.

**

Περιττόν, ἐρατεινὴ μου κυρία, νὰ σᾶς ἐξάρω τὰ ἐθνωφελῆ ἀποτελέσματα τοῦ προοδευτικοῦ σωματείου. Σᾶς πληροφορῶ μόνον ὅτι τόσῃ σφριγῶν εἶνε ὁ ὀργανισμὸς τῆς

καλλιτεχνικῆς δράσεως τῶν συνερχομένων Κυριῶν, ὥστε μέχρι σήμερον ὑπολογίζεται ὅτι ἔχουν ξυλοκοπηθῇ 132 ἀνδρόγυνα· ἐπραγματοποιήθησαν αἰσίως 17 διαζύγια· ἔγιναν 22 συζυγικοὶ χωρισμοὶ ἀπὸ τραπέζης καὶ 44 ἀπὸ κοίτης· ἐματαιώθησαν περὶ τὰ 70 συνοικέσια καὶ 3 μόνον δυστυχῶς ἀπαγωγαὶ ῥωμαντικαὶ ἔλαβον χώραν ὑπὸ τὰς φιλύρας... καλλιτεχνηθεῖσαι, χάριν τῆς φιλολογίας βέβαια, καὶ εἰς ἐφημεριδογραφικὸν ἀνάγνωσμα!...

Σὰς φιλῶ πλατωνικώτατα καὶ ἐξ ἀποστάσεως 360 μιλίων,
καὶ διατελῶ ἀποκλειστικῶς ἰδικός σας

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠ' ΤΑ ΞΕΝΑ

ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ ΤΟ ΦΙΛΙ

Τὸ ἀγγελοῦδι ποῦ ὅλο παίζει
καὶ πετᾷ χωρὶς φτερά,
τὸ ἀγγελοῦδι ποῦ σκορπάει
μέσ' ἔς τὸ σπίτι τῇ χαρᾷ—
σκόνταψε τὸ ἄγνὸ πουλάκι,
πέφτει κατὰ γῆς βαρεῖα,
τὸ χεράκι του πληγώνει
καὶ ἀπ' τὸν πόνο του βογγᾷ.

Κλαίει, κλαίει τὸ καῦμένο,
χύνει δάκρυα πικρὰ—
ἄχ! ὀαγίζετ' ἡ καρδιά μου
νὰ πονοῦν παιδιὰ μικρὰ.
Μὰ ἡ μαννούλα του προφθάνει,
τῶσφιξε ὅστην ἀγκαλιὰ
καὶ γιατρεύει τὸ χεράκι
μὲ δλόγλυκα φιλιὰ.

Πέρασε ὁ πόνος, πάει
γέλασαν τὰ δυὸ ματάκια·
βάλσαμο γλυκὸ εἶν' ἀλήθεια
τῆς μαννούλας τὰ φιλάκια.
Πῶς γιατρεύουν καὶ γλυκαίνουν,
κάθε λύπη, κάθε πόνο.
Μόνο τῆς καρδιάς τὸν πόνο
ἄχ! αὐτὸν δὲ γιαίνουν μόνο.

(Νικομήδεια)

Κ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ